

DE HEL IS UIT GENADE

Preek van Ds. Fred Elphick

De auteur van een biografie over Hitler werd eens gevraagd of hij meende dat alle menselijke wezens de potentie hebben om zulk een afschuwelijk kwaad te verrichten. Ja, meende hij.

Maar is dat geen erg ontmoedigende visie op de menselijke natuur? Hij beaamde dat dit zo was. "Dan is er dus geen hoop meer voor de mensheid" zei de ondervrager.

Er ontbrak nog duidelijk een belangrijk gegeven. De opmerking van de schrijver over de menselijke natuur, gebaseerd op bewezen gruwelen, begaan onder het nazi-regime door tot dan toe wet-gehoorzamende mensen, is waar. En we kunnen aan nog veel meer recente voorbeelden denken. Door overerving neigen we tot allerlei kwaadheden, zoals de Geschriften ons duidelijk maken (bijv. WCG574). Maar het is ook waar dat de Heer in Zijn voorzienigheid alle middelen gebruikt - behalve het ons afnemen van onze vrije wil - om ons van onze oude wil te brengen en in ons een nieuw hart te scheppen.

En één van deze middelen is de vrees voor de hel.

In de Christelijke wereld wordt gezegd dat de meeste beschaafde mensen niet meer geloven in een letterlijke hel van eeuwigdurende marteling in onblusbare vlammen of duivels met drietand vorken. Want wat zegt dit over een rechtvaardig God die niettemin mensen veroordeelt tot eeuwigdurende straf? Hoe kon een liefhebbende God zo iets doen?

Voor die mensen is de hel een toestand van de geest.

Anderzijds zijn er, die zeggen dat een letterlijke hel in de Bijbel geleerd wordt en dat wij er vrees voor moeten hebben.

Hoe dan nu, als we een vriend tegenkomen die de vraag stelt hoe we onze Nieuwe Kerk leer over de hel uitleggen? Dit roept vele beginsel -vragen op.

De ene benadering kan zijn, aan te tonen dat de hel inderdaad een staat van de geest is - en nog wel een die niet teruggedraaid kan worden. En daar het een staat van de geest is, bestaat hij ook werkelijk. Het lichaam kan afsterven, maar de geest die eenmaal geschapen is, leeft voort. Maar in wezen is het, zoals we zullen zien, dat de hel bestaat vanwege de genade van de Heer. Het zou voor duivels een ondragelijke marteling zijn om in de hemel te leven - zij zouden kronkelen als een slang die bij een laaiend vuur gehouden wordt!

Verder is het meest wezenlijke aspect van het mens zijn niet onze erfelijkheid of omgeving - zelfs wanneer we goed of slecht zijn - maar onze *vrijheid*. Vrijheid van keuze in geestelijke dingen is een van God gegeven gave, die nooit weggenomen wordt. Dus zelfs een duivel kiest *voortdurend* de kwade praktijken die hem of haar plezier schenken, terwijl een engel houdt van nuttige bezigheden, die zijn of haar liefde voor de Heer en voor de naaste uitdrukken.

Het is een triest gegeven dat aan het eind van hun leven er mensen zijn die vrijelijk en herhaaldelijk het kwade boven het goede hebben gekozen. Toch worden zij, wanneer zij in de volgende wereld aankomen, niet gestraft voor hun misdaden! In feite worden zij op dezelfde zorgzame wijze behandeld als alle mensen die in hun nieuwe omgeving ontwaken. Maar zodra zij in hun gebruikelijke geestesstaat terugvallen- zoals ieder vroeger of later doet -

proberen zij terug te keren naar hun kwade en vernietigende praktijken. En het is door *dit* te doen dat het *effect* van kwaad te willen, gevoeld wordt. De schade die zij voor anderen bedoelen, wordt zo teruggekaatst, dat zij er bijgevolg zelf vaak zwaar onder lijden. Zij zien dit effect als straf van God, terwijl het toch waar is, dat het een gevolg is van hun eigen poging om te schaden. Dit is ook de reden waarom het Oude en Nieuwe Testament in termen over straf van God spreken. Voor de wereldse, ongeregenereerde mensen waartoe zij zich richten, lijkt dit ook precies zo. Er is geen andere wijze waarop zulke mensen aangesproken kunnen worden en geleidelijk van het kwade weggeleid kunnen worden. Zoals Jezus zei: "Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen maar zondaars". Maar verborgen juist in deze uitspraken van het Woord zijn een oneindige liefde en genade - oneindige wijsheid waar de toehoorders - ieder op zijn eigen wijze - uiteindelijk heengeleid kunnen worden, om deze te ontvangen en daarop te reageren, als zij dat willen - zo niet in deze wereld, dan wel in de volgende.

In de andere wereld zoeken de kwaden - daar zij de liefde van hun leven niet *wensen* te veranderen, naar anderen van gelijke aard - dieven onder dieven, moordenaars onder moordenaars, overspeligen onder overspeligen. Door bittere ervaring vinden zij hun eigen niveau in de plaatselijke hiërarchie, onder zekere begeleiding. Toch verwijten zij hun slechte lot aan God, en ontheiligen de naam van de Heilig Geest, dat deze voortdurend getracht heeft, hen naar de hemel te leiden en zelfs nu nog voorkomt, dat zij naar een zelfs ergere hel afzinken.

Dus moeten we nu vrees voor de hel hebben of niet? Zeker in bepaalde gemoedsstaten en vooral aan het begin van onze geestelijke ontwikkeling, hebben we behoefte aan een vrees voor de hel. Ieder die heeft beseft dat hij in de greep van een helse gemoedsstaat is en daaruit wil ontkomen, heeft angst gevoeld. En dat is toch wat hem daaruit deed vluchten?

Neem nu iemand met een gewelddadig karakter. Er zijn vele gevallen waarin men werkelijk bang ten moede werd, wanneer men beseft waartoe men in staat was, als de zelfbeheersing verloren wordt. En hetzelfde geldt ook voor elk andere sterke lust. Vrees voor de gevolgen en later zelfs echte afkeer, zijn de middelen die de Heer gebruikt om ons uit het kwade te leiden. Er is geen andere reden voor het toestaan van het kwade.

En hier, in een notendop, is een van de redenen van het voortdurende bestaan van de hel - want door het aanmoedigen van onze kwade neigingen en ons zo bewust makend van hun onmenselijke aard, dragen de hellen onbedoeld bij aan het frustreren van hun eigen kwade doeleinden. Als de mensheid niet in de eerste plaats zelf de neigingen van het natuurlijk gemoed omgedraaid had door het kwaad tot leven te roepen, zou de hel niet bestaan. Maar zelfs dan, als de mens leert het kwaad te vrezen en het te mijden als iets strijdigs met God, zal de invloed van de hel verminderd worden.

Maar een kerk zou niet moeten inspelen op de vrees voor de hel als enige motivatie voor het leven van een Christelijk leven, daar dit de persoonlijke vrijheid van keuze zou vernietigen. De geschiedenis leert hoe waar dit wel is.

Let toch op de woorden van de Heer in Mattheüs:

" En weest niet bevreesd voor hen, die wèl het lichaam doden, maar de ziel niet kunnen doden; weest veeleer bevreesd voor Hem, die beide, ziel en lichaam, kan verderven in de hel (Matth.10:28)."

En er is een zelfs meer nadrukkelijke uitspraak in Lucas, die we eerder lazen:

"Ik zeg u, mijn vrienden, vreest hen niet, die het lichaam kunnen doden en daarna niets meer kunnen doen. Ik zal u tonen wie gij vrezen moet. Vreest Hem, die nadat Hij gedood heeft, macht heeft om in de hel te werpen. Voorwaar, Ik zeg u, vreest Hem! (Lucas 12:4,5)".

Over wie sprak de Heer?

Als je deze uitspraak alleen maar aanhoort, zou je kunnen denken dat Hij over de duivel sprak. Maar in moderne vertalingen, bijv. in de woorden "vreest Hem" , wordt Hem met hoofdletter geschreven, zoals ook in de Geschriften gedaan wordt. Dus in feite wees de Heer hen er op, dat zij God moeten vrezen, want dit was inderdaad hun beeld van Jehovah - als een boos en ijverzuchtig tiran, die geen genade zou hebben met hen die Hem niet gehoorzamen. En natuurlijk waren zij er nog niet aan toe, om de Goddelijkheid van de Heer Zelf te accepteren, dus sprak Hij altijd over de Goddelijke als een andere persoon.

Hier zien we weer de wijze waarop de Heer iets zei, dat op eerste gezicht zo ver van de waarheid staat dat het misleidend zou lijken. Maar Hij deed het zodanig dat zelfs een kind of de eenvoudigste van geest het idee kon bevatten van een almachtige God, die de wereld schiep en alles wat daarin is, en van *alles* wat er gebeurt de bron is - inclusief het kwaad. Als een persoon eerst deze basiswaarheid accepteert, zal hij minder waarschijnlijk in het idee vervallen, dat er een hoofdduivel is, die ook macht bezit. Later kan hij of zij geleid worden tot het volgende idee dat God slechte dingen *toelaat*, om te gebeuren voor een uiteindelijk goed doel. Evenmin is er een hoofdduivel, die een gevallen engel is. Dat wordt niet in het Woord geleerd. Dus is er geen persoonlijke duivel - alleen de personificatie van *alle* duivels, die onder verschillende namen bekend zijn (Satan, Lucifer etc). We denken aan de man die bezeten was en zei: "Mijn naam is Legioen, want we zijn met velen".

Maar misschien wijst de meest opvallende lering - al eerder genoemd - over de hel en zijn noodzaak naar de meest zachtmoedige genade van de Heer. Verre van het zijn van eindeloze bestraffing is het eerder een afscheiding van de kwaden, of zelfs een bescherming van dezen - tegen de machtige sfeer van de hemel. Inderdaad zou een enkele ademtocht van de hemel, totaal tegengesteld aan hun eigen aard, de meest folterende mentale pijn zijn om te verdragen door een duivel . En natuurlijk, de Heer is ijverzuchtig in Zijn bescherming van de hemelen tegen de aanvallen van de hellen.

Eveneens leren we vanuit de Geschriften, dat de voorzienigheid van de Heer ook actief is in de hel, ter voorkoming dat de duivels tot zelfs lagere niveaus van verderf wegzakken dan zij al zijn - steeds strevend om de effecten van hun verdorven keuzen te verzachten en ze te leiden naar enige mate van orde, waarin hun leven redelijk te dragen is - zoals wanneer zij het werk doen wat hun toegewezen is. Goddelijke voorzienigheid is inderdaad universeel.

"Steeg ik ten hemel - Gij zijt daar, of maakte ik het dodenrijk tot mijn sponde - Gij zijt er", zei de Psalmist (Ps.139:8).

Wat opvalt, is dat het idee van de voorzienigheid van de Heer direct volgt in Lucas na het vrezen van de Ene die de macht heeft, om in de hel te werpen. Want vervolgens zei Hij dat zelfs geen mus voor God vergeten is. "Ja, zelfs de haren van uw hoofd zijn alle geteld. Weest niet bevreesd: gij gaat vele mussen te boven.". (Luc.12:6,7)

Hier zeggen de Geschriften dat de vrees die de Heer bedoelde - de vrees die zij niet behoren te hebben - is een gebrek aan geloof of een wantrouwen (HV2826:14).

In wezen zei Jezus: Hebt geloof in de almachtige God Die alle dingen kent, tot aan het vallen van een mus en de haren van ons hoofd!" Zijn macht is, onze kwade neigingen in de hel te werpen - zelfs een berg van zelfzuchtigheid kan in de zee geworpen worden, als we dat toestaan.

"Voorwaar ik zeg u, wie tot deze berg zou zeggen, hef u op en werp u in de zee, en in zijn hart niet zou twijfelen, maar geloven, dat hetgeen hij zegt geschiedt, het zal hem geschieden". (Marc.11:23).

Dit is het gebed dat altijd beantwoord wordt.

als we ons vertrouwen in de Heer stellen, zal Hij de obstakels uitwerpen, die ons geestelijk leven schijnen te overschaduwen. Want Hij alleen overwon de macht van de hel, en blijft in het bezit van de sleutels.

Amen

Lezingen:

Lucas 12: 1-12
HV 6071 (delen).